

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

A7-0129/2010

30.4.2010

BETÄNKANDE

om sammanhållningspolitikens bidrag till att uppnå Lissabon- och
EU 2020-målen
(2009/2235(INI))

Utskottet för regional utveckling

Föredragande: Ricardo Cortés Lastra

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	11
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	15

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om sammanhållningspolitikens bidrag till att uppnå Lissabon- och EU 2020-målen (2009/2235(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution,

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 174–178,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden¹,
- med beaktande av rådets beslut (EG) nr 702/2006 av den 6 oktober 2006 om gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållningen²,
- med beaktande av sin resolution av den 24 mars 2009 om genomförandet av strukturfondsförordningen 2007–2013: resultatet av samrådet om sammanhållningspolitikens nationella strategier och program³,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 augusti 2007 med titeln ”Konkurrenskraftiga regioner i Europa genom forskning och innovation – Ett bidrag till högre tillväxt och fler och bättre jobb” (KOM(2007)0474),
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 14 november 2007 med titeln ”Regioner ger innovation genom sammanhållningspolitik” (SEK(2007)1547),
- med beaktande av kommissionens meddelande med titeln ”Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning – Nystart för Lissabonstrategin” (KOM(2005)0024),
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument om en utvärdering av Lissabonstrategin (SEK(2010)0114),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2007 om medlemsstaternas och regionernas genomförande av Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning med hjälp av EU:s sammanhållningspolitik, 2007–2013 (KOM(2007)0798),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 maj 2008 om resultatet av samrådet beträffande sammanhållningspolitikens strategier och program för programperioden 2007–2013 (KOM(2008)0301),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 21 december 2009 om tjugonde årsrapporten om genomförandet av strukturfonderna (2008) (KOM(2009)0617),

---

¹ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

² EUT L 291, 21.10.2006, s. 11.

³ Antagna texter, P6_TA(2009)0165.

- med beaktande av efterhandsutvärderingen av programperioden 2000–2006,
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 24 november 2009 om samråd om framtidsstrategin ”EU 2020” (KOM(2009)0647),
- med beaktande av slutsatserna från Europeiska rådets informella möte den 11 februari 2010,
- med beaktande av det offentliga samråd om EU 2020 som kommissionen anordnade och resultatet av detta (SEK(2010)0116),
- med beaktande av kommissionens förslag av den 3 mars 2010 med titeln ”Europa 2020 - En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla” (KOM(2010)2020),
- med beaktande av kommissionens strategirapport av den 31 mars 2010 om att främja en EU-debatt om sammanhållning,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling (A7-0129/2010), och av följande skäl:
  - A. Vi får inte glömma att den slutliga målsättningen för sammanhållningspolitiken är att minska skillnaderna mellan olika regioners utvecklingsnivåer och eftersläpningen hos mindre gynnade regioner och öar, inbegripet landsbygdsområden. År 2007 infördes obligatorisk öronmärkning av medel till Lissabonmålen för EU-15 i strukturfondsförordningarna och en liknande icke-obligatorisk mekanism för öronmärkning har tillämpats på frivillig basis i EU-12, i syfte att inrikta de sammanhållningspolitiska medlen på åtgärder för att öka medlemsstaternas och regionernas attraktionskraft, tillväxt och arbetstillfällen.
  - B. Sammanhållningspolitiken är, särskilt under den rådande recessionen, ett av de viktigaste instrumenten för att främja tillväxt, konkurrenskraft och arbetstillfällen i EU tack vare bland annat det stabila finansieringstillflödet till långsiktiga utvecklingsprogram och utvecklingsåtgärder, det decentraliserade förvaltningssystem som tillämpas och tillägget av en prioritering om uthållig utveckling i EU bland de grundläggande målsättningarna.
  - C. Två tredjedelar av investeringarna inom den offentliga sektorn i EU kommer från regional och lokal nivå. Regionala och lokala myndigheter besitter ofta betydande politisk kompetens och är centrala aktörer när det gäller att nå målen i både den gällande Lissabonstrategin och framtidsstrategin EU 2020.
  - D. Sammanhållningspolitiken och framtidsstrategin EU 2020 bör integreras eftersom sammanhållningspolitiken ingår i Lissabonstrategin, i syfte att öka tillväxten, konkurrenskraften och sysselsättningen, vilka är de främsta strategiska målen i strategin.
  - E. Varken i framtidsstrategin EU 2020 eller i Lissabonstrategin tas tillräcklig hänsyn till regionernas och medlemsstaternas olika utvecklingsnivåer, och därför betonas inte heller tillräckligt starkt den ekonomiska sammanhållningen i det utvidgade EU.

Sammanhållningspolitiken och Lissabonstrategin

1. Europaparlamentet konstaterar att cirka 228 miljarder euro har anslagits för Lissabonprioriteringar under den sjuåriga programperioden 2007–2013, och betonar att de sammanlagda anslagen, även inom EU-12, var högre än den procentandel som föreslagits.
2. Europaparlamentet konstaterar även att anslagen varierar avsevärt mellan medlemsstaterna och de olika målen, och betonar att det inte finns någon politik som passar alla för alla områden. Med ett sådant synsätt skulle det inte finnas någon ansvarighetskänsla för och koppling till strategin för tillväxt, vilket skulle försämra strategins genomförande.
3. Europaparlamentet påminner om att det redan under programperioden 2000–2006 fanns en stark koppling mellan de sammanhållningspolitiska programmen och Lissabonstrategin, trots att öronmärkning inte var obligatoriskt, och att 10,2 miljarder euro investerades i forskning och innovation.
4. Europaparlamentet anser att det på grund av strategins struktur inte var möjligt att nå målen i den ursprungliga Lissabonstrategin, som enbart byggde på den öppna samordningsmetoden, och att verkliga resultat endast uppnåddes genom samordning med sammanhållningspolitiken. Parlamentet framhåller att detta fel bör undvikas i den föreslagna framtidsstrategin EU 2020.
5. Europaparlamentet beklagar att överensstämmelsen mellan programanslagen och de verkliga utgifterna inte kan kontrolleras i det här skedet på grund av den försenade starten av programmet, vilket innebär att det saknas uppgifter om kostnaderna. Det är heller inte möjligt att analysera Lissabon-investeringarnas kvalitet, särskilt när det gäller programmen för de mindre utvecklade länderna. Parlamentet välkomnar offentliggörandet av kommissionens strategiska rapport och efterlyser en institutionell debatt på hög nivå med utgångspunkt i rapporten för att analysera sammanhållningspolitikens bidrag till Lissabonmålen och utvärdera det framtida inbördes förhållandet mellan dessa två områden.
6. Europaparlamentet kritiserar att det inte gjorts någon övergripande utvärdering av sammanhållningsmedlens inverkan på den regionala utvecklingen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att utvärdera den territoriella inverkan av öronmärkningen av strukturfonderna och bedöma huruvida detta system verkligen bidrar till en välavvägd och samstämd regional utveckling.
7. Europaparlamentet anser att utvärderingen, för att vara effektiv, måste grundas på indikatorer som gör det möjligt att jämföra och aggregera uppgifterna och regionerna. Parlamentet uppmanar kommissionen att före 2012 lägga fram ett förslag om utvärderingsindikatorer, för att tillhandahålla verktyg för att mäta effekterna, även de kvantitativa och kvalitativa, och göra nödvändiga justeringar inför nästa programperiod.
8. Europaparlamentet beklagar att programmet för den förnyade Lissabonstrategin 2005 var mindre ambitiöst, trots att Lissabonagendans huvudmål ursprungligen innefattade såväl ekonomisk tillväxt och sysselsättning som social sammanhållning.

9. Europaparlamentet anser att det svaga flernivåstyret är en av de största begränsningarna för Lissabonstrategin, och att de regionala och lokala myndigheternas och det civila samhällets deltagande i utformningen, genomförandet, kommunikationen och utvärderingen av strategin fortfarande är otillräckligt. Parlamentet rekommenderar att dessa parter deltagande i alla skeden av genomförandet stärks i framtiden.
10. Europaparlamentet betonar att när partnerskapsprincipen har tillämpats i Lissabonstrategin har de lokala och regionala myndigheternas och de ekonomiska och sociala intressenternas känsla av egenansvar ökat, vilket i sin tur har ökat åtgärdernas hållbarhet. Parlamentet kräver att kommissionen förbättrar kontrollen av hur partnerskapsprincipen genomförs i medlemsstaterna.
11. Europaparlamentet konstaterar att regionerna och städerna i EU spelar en grundläggande roll vid genomförandet av Lissabonstrategin, eftersom de utgör nyckelfaktorer för att driva fram innovation, forskning och utbildningspolitik. De genomför mer än en tredjedel av de offentliga investeringarna inom EU och riktar en allt större del av strukturfondernas kostnader till insatser som är relaterade till tillväxt och sysselsättning.
12. Europaparlamentet påpekar att särskilt den regionala och lokala nivån är central för att nå ut till de oräkneliga ekonomiska och sociala aktörer som lever och producerar i EU, särskilt små och medelstora företag, och för att främja utbildning och yrkesutbildning samt forskning, innovation och utveckling.
13. Europaparlamentet beklagar att synergier mellan de nationella strategiska referensramarna och de nationella reformprogrammen inom ramen för strategin har varit för svaga och förordar en kraftfull och regelbunden dialog på alla nivåer, även på EU-nivå, mellan de förvaltningar som ansvarar för genomförandet av sammanhållningspolitiken och Lissabonstrategin/framtidsstrategin EU 2020 och de berörda parterna från övervakningskommittén.
14. Europaparlamentet värdesätter de resultat som har nåtts hittills genom de finansieringstekniska instrumenten och samarbetet med Europeiska investeringsbanken (EIB) i främjandet av innovation och forskning genom flexibla finansieringsformer och framhäver behovet av att stärka sambandet mellan EU:s och EIB:s olika finansieringsinstrument. Parlamentet konstaterar att dessa instrument kan fungera som en hävstång för investeringar och vill att de förstärks, särskilt programmen Jeremie och Jessica, för att garantera ett bättre stöd till näringslivet och små och medelstora företag. Parlamentet rekommenderar att reglerna för dessa instrument förenklas så att de blir lättare att använda för stödmottagarna.

Sammanhållningspolitiken och strategin EU 2020

15. Europaparlamentet välkomnar debatten om framtidsstrategin EU 2020, vars syfte är att skapa grundläggande villkor för hållbar tillväxt och sysselsättning i EU och en övergång till en hållbar ekonomi, och lyfter särskilt fram strategins långsiktiga vision. Parlamentet instämmer i de prioriteringar som fastställs i strategin, och betonar vikten av att senare utveckla en strategi för flernivåstyret för den territoriella sammanhållning som så väl behövs i Europa.

16. Europaparlamentet beklagar att strategin föreslagits redan innan översynen av den nuvarande Lissabonstrategin är slutförd och rekommenderar starkt att kommissionen gör en rak och öppen utvärdering av bristerna i genomförandet av Lissabonstrategin. Parlamentet framhåller att rekommendationerna i detta betänkande bör ingå i den slutliga versionen av den nya strategin.
17. Europaparlamentet framhåller behovet av att se till att infrastrukturen är effektiv och omfattande genom modernisering av transportsystemen, införande av miljövänliga transportsystem, förbättring av drickvattens-, avlopps- och avfallshanteringssystem, införande av en effektivare miljöförvaltning samt säkerställande av ett hållbart utnyttjande av naturresurser och förnybar energi, för att öka den ekonomiska utvecklingen och förbättra sammanhållningen.
18. Europaparlamentet kräver att EU inför konkreta bestämmelser och genomför lämpliga åtgärder för att tillgodose de specifika behoven hos regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar såsom kustregioner, öar, bergsregioner, gränsregioner och regioner i de yttersta randområdena mot bakgrund av den rättsliga grunden för den territoriella sammanhållningen som ges genom det nya Lissabonfördraget.
19. Europaparlamentet välkomnar att den sociala dimensionen beaktas i förslaget, men betonar att den ekonomiska pelaren har den centrala rollen när det gäller sysselsättningen och därför är avgörande för att en fri, öppen och väl fungerande inre marknad ska förverkligas, så att företagen kan vara flexibla i förhållande till den makroekonomiska utvecklingen. Parlamentet betonar att den senaste tidens kris har visat att målen för socialt skydd, tillgång till tjänster, bekämpning av fattigdom och social utestängning samt skapande av högkvalitativa arbetstillfällen måste ingå i alla strategier på detta område.
20. Europaparlamentet välkomnar främjandet av mer hållbara, ”smarta” arbetstillfällen, men inser samtidigt att en ny ekonomisk modell kan leda till en ojämn fördelning av kostnader och fördelar bland de enskilda medlemsstaterna och regionerna. För att förhindra detta uppmanar parlamentet unionen att ta sitt ansvar och fastställa centrala åtgärdsområden, där det i enlighet med subsidiaritetsprincipen är lämpligast med åtgärder på EU-nivå för att nå bästa resultat för alla.
21. Europaparlamentet betonar att forskning och innovation är centrala instrument för att främja EU:s utveckling och kan göra EU mer konkurrenskraftigt inför de globala utmaningarna. Parlamentet anser att finansieringsflödet på dessa områden måste vara regelbundet, och att framstegen måste utvärderas regelbundet med utgångspunkt i de resultat som nås. Parlamentet anser när det gäller detta att strukturfonderna och ramprogrammet bör samordnas bättre, så att man kan dra så stor nytta som möjligt av medlen till forskning och utveckling i framtiden och efterlyser en utveckling av regionala, innovativa kluster inom och mellan medlemsstaterna.
22. Europaparlamentet är övertygat om att utbildning och yrkesutbildning är en grundförutsättning för att främja EU:s utveckling och kan göra EU mer konkurrenskraftigt inför de globala utmaningarna. Parlamentet anser att man måste säkerställa ett regelbundet finansieringsflöde inom detta område och regelbundet utvärdera framstegen.

23. Europaparlamentet konstaterar att den fastställda målstrukturen i strukturpolitiken har varit en framgång under de första åren. Parlamentet anser därför att man för att få tillförlitlighet i planeringen bör bevara denna struktur och principen om gemensam förvaltning. Parlamentet konstaterar att innehållet i målen kan behöva justeras så att det överensstämmer med målen i framtidsstrategin EU 2020.
24. Europaparlamentet konstaterar att de infrastrukturella bristerna fortfarande varierar avsevärt inom EU, särskilt på landsbygden, vilket hämmar EU:s tillväxtpotential och en väl fungerande inre marknad. Parlamentet framhåller vikten av gränsöverskridande samarbete om detta och anser vidare att det krävs verkligt lika villkor inom transport-, energi-, telekom- och IT-infrastrukturer. Denna prioritering bör inbegripas i strategin och vara en central aspekt i sammanhållningspolitiken även i framtiden.
25. Europaparlamentet konstaterar att EU:s budget har en avgörande betydelse för att man ska nå målen i framtidsstrategin EU 2020 och anser att sammanhållningspolitiken med sin strategiska inriktning, sina starka och bindande villkor, sina skräddarsydda åtgärder samt sitt stöd till övervakning och teknik är ett lämpligt och effektivt sätt att förverkliga framtidsstrategin EU 2020.
26. Europaparlamentet konstaterar att framför allt tillgången till bredband är mycket bristfällig på landsbygden, vilket i enlighet med målen i den digitala agendan måste åtgärdas för att stödja utvecklingen av en hållbar ekonomi i dessa regioner.
27. Europaparlamentet välkomnar att strukturfondernas roll för att nå målen i framtidsstrategin EU 2020 lyfts fram, men betonar att sammanhållningspolitiken inte bara utgör en källa till stabil finansiering utan också är ett kraftfullt verktyg för ekonomisk utveckling av alla regioner inom EU. Sammanhållningspolitikens huvudmål – att utjämna skillnaderna mellan regionerna och införa en verklig ekonomisk, social och territoriell sammanhållning i EU – och huvudprinciper – ett integrerat synsätt, flernivåstyre och verkliga partnerskap – är centrala kompletterande faktorer för att strategin ska bli framgångsrik, och dessa principer bör därför samordnas med strategin.
28. Europaparlamentet betonar att en stark och väl finansierad sammanhållningspolitik som omfattar alla regioner i EU bör vara en central komponent i framtidsstrategin EU 2020. Parlamentet anser att sammanhållningspolitiken med sitt övergripande synsätt utgör en nödvändig förutsättning för att nå målen i framtidsstrategin EU 2020 och för att skapa social, ekonomisk och territoriell sammanhållning i EU. Parlamentet tillbakavisar därför alla försök att åternationalisera sammanhållningspolitiken och vill att den regionala dimensionen ska stödjas helhjärtat under översynen av EU:s budget.
29. Europaparlamentet betonar att det är av avgörande betydelse att man i tid fastställer vilka mekanismer som ska tillämpas för att målen i framtidsstrategin EU 2020 ska nås.
30. Europaparlamentet betonar att sammanhållningspolitiken inte är underordnad framtidsstrategin EU 2020. Sammanhållningspolitikens prioriteringar bör visserligen anpassas till strategins mål, men den måste vara tillräckligt flexibel för att ta hänsyn till regionala särdrag och stödja de svagare regionerna med störst behov så att de kan

övervinna sina socioekonomiska svårigheter, naturbetingade svårigheter och minska de rådande skillnaderna.

31. Europaparlamentet efterlyser ett förbättrat förvaltningssystem i framtidsstrategin EU 2020 jämfört med Lissabonstrategin, och rekommenderar att utformningen och genomförandet av strategin, där sammanhållningsfonden och strukturfonderna utnyttjas, sker enligt principen om flernivåstyrelse för att garantera ett ökat deltagande av lokala och regionala myndigheter samt intressenter från det civila samhället. Parlamentet betonar att deltagandet skulle kunna innebära att man ingår flernivåavtal.
32. Europaparlamentet anser att framtidsstrategin EU 2020 måste integreras i arbetet med att nå målet om territoriell sammanhållning, som har tagits med som ett nytt mål i Lissabonfördraget. Parlamentet anser att lokala initiativ till gränsöverskridande samarbete utgör en möjlighet till territoriell sammanhållning som ännu inte har utnyttjats i tillräcklig utsträckning. Parlamentet uppmanar kommissionen att utförligare ange vilken roll makroregionerna ska ha i sina förslag för det framtida territoriella samarbetet.
33. Europaparlamentet påpekar att en starkare territoriell dimension i strategin som tar hänsyn till EU-regionernas särdrag och olika utvecklingsnivåer och där regionala och lokala myndigheter samt partner i enlighet med strukturfondsförordningen är direkt delaktiga i planeringen och genomförandet av de berörda programmen, kommer att skapa en starkare känsla av egenansvar i insatserna för att uppnå målen på alla nivåer och öka förståelsen för målen och resultaten ute på fältet. Parlamentet anser dessutom att det behövs fortsatt stöd till regionerna genom utveckling av innovativa finansieringsinstrument, så att regionerna kan bibehålla sin roll i uppnåendet av målen i Lissabonstrategin.
34. Europaparlamentet betonar vikten av konkreta kunskaper om området i fråga på lokal och regional nivå för att nå målen i framtidsstrategin EU 2020. Det är därför oerhört viktigt att garantera gemensam statistisk information och kapacitet att analysera indikatorer även på lokal och regional nivå.
35. Europaparlamentet lyfter fram städernas centrala roll för att nå målen i framtidsstrategin EU 2020, och vill att städernas erfarenheter och bidrag beaktas vid genomförandet av strategins prioriteringar, särskilt när det gäller klimatfrågor, social integration, demografiska förändringar och investeringar i hållbar ekonomisk utveckling, energi, transport, vattenförvaltning, hälsa- och sjukvård, den allmänna säkerheten etc. Parlamentet instämmer med rådets förslag till slutsatser när det gäller regionernas deltagande i den framtida strategin för tillväxt och sysselsättning. Parlamentet föreslår att kommissionen och rådet ska ta hänsyn till Regionkommitténs råd om framtidsstrategin EU 2020, eftersom all tillämpning av strategierna på detta område ska ske i samarbete med regionerna och städerna.
36. Europaparlamentet förväntar sig att kommissionen lägger fram konkreta förslag för att skapa synergier mellan sammanhållningspolitiken och befintlig sektorspolitik enligt ett integrerat tillvägagångssätt, och rekommenderar att målen, instrumenten och de administrativa förfarandena för programmen rationaliseras och att de politiska programmens löptid anpassas.

37. Europaparlamentet anser emellertid att EU ska fortsätta att använda sammanhållningsfonden och strukturfonderna, som har väletablerade och fungerande former för genomförande, som sina främsta finansieringsmekanismer. Parlamentet anser att det är onödigt att inrätta nya särskilda tematiska fonder för att nå målen i framtidsstrategin EU 2020 och gör bedömningen att de i stället bör ingå i sammanhållnings- och landsbygdsutvecklingspolitiken.
38. Europaparlamentet rekommenderar att användningen av strukturfonderna förenklas i framtida regelverk. Om reglerna och förfarandena harmoniseras, och hänsyn tas till modeller för bästa praxis, kan metoderna för att nå målen förenklas, och detta underlättar även eventuella bidragsmottagares deltagande i de program som samfinansieras av EU.
39. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen gör en årlig översyn av prioriteringarna i framtidsstrategin EU 2020 med utgångspunkt i resultaten av genomförandet och med hänsyn till eventuella förändringar i de ursprungliga villkoren samt att kommissionen fastställer nya prioriteringar med lika nära anknytning till permanenta förändringar på lokal, regional och global nivå.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt förse parlamentet med ett strukturerat arbetsprogram för genomförandet av strategin och att i framtiden göra tydliga utvärderingar av genomförandet. Parlamentet efterlyser dessutom ett tydligt arbetsdokument där förhållandet mellan strategin och sammanhållningspolitiken fastställs.
41. Europaparlamentet anser att Regionkommittén genom sin övervakningsplattform för Lissabonstrategin bör fortsätta att övervaka framstegen mot bakgrund av framtidsstrategin EU 2020 och att man ska begära att medlemsstaterna årligen rapporterar om framstegen på ett strukturerat sätt.
42. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Utvärdering av det gällande systemet

I både Lissabonstrategin och sammanhållningspolitiken lyfts innovation i bred bemärkelse fram som det viktigaste instrumentet för att främja EU:s territoriella utveckling och öka EU:s konkurrenskraft för att möta den globaliserade världens utmaningar. Innovation står därför i centrum för både Lissabonstrategin och sammanhållningspolitiken, och dess strategiska roll betonas starkare än någonsin.

I gemenskapens strategiska riktlinjer för perioden 2007–2013 fastställs ett formellt krav för EU-15 (och en rekommendation för EU-12) på att minst 60 procent av programanslagen för de regioner som ingår i målet ”Konvergens” och 75 procent för de regioner som omfattas av målet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning” ska öronmärkas för insatser för att uppnå Lissabonmålen.

Redan under programperioden 2000–2006, då det inte fanns något formellt krav på öronmärkning, investerades faktiskt 5,5–7,4 procent av de sammanlagda utgifterna från strukturfonderna (totalt 10,2 miljarder euro) i forsknings- och innovationsverksamhet.

I de efterhandsutvärderingar som finns tillgängliga så här långt betonar man att det var vanligare att de förhållandevis mer välmående regionerna använde regionala program för att förverkliga Lissabonmålen, medan detta var mindre vanligt i de mindre utvecklade regionerna där programmen snarare tenderade att inriktas på mer grundläggande infrastrukturer.

Självklart finns det ingen strategi som passar alla områden, och omvänt inverkar de olika regionernas särdrag – deras territoriella dimension – starkt på åtgärdernas effektivitet. Det är därför mycket viktigt att regionala och lokala myndigheter deltar i både utformningen och genomförandet av programmen, eftersom det är de som bäst vet vilka behov respektive territorium har.

Av analysen av programanslagen för perioden 2007–2013 framgår att avsevärt högre belopp än de fastställda minimigränserna har anslagits genom öronmärkning. Särskilt markant är att 65 procent av medlen har öronmärkts för Lissabonrelaterade prioriteringar i målet ”Konvergens”, och för målet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning” är siffran 82 procent. Dessa anslag, som tillsammans utgör cirka 228 miljarder euro under sjuårsperioden avser EU-27, vilket visar att även EU-12 har engagerat sig på allvar i öronmärkningen av medel.

Som väntat varierar anslagen avsevärt mellan medlemsstaterna och målen. Särskilt i de regioner som omfattas av målet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning” är programmeringen starkt Lissabonorienterad med betoning på innovation, kunskap och teknik, medan det finns en stark tendens att koppla prioriteringarna i programmen i målet ”Konvergens” till sysselsättningsfrämjande åtgärder. Detta visar att en reform av utbildnings- och yrkesutbildningssystemet här anses vara en nödvändig förutsättning för den framtida utvecklingen.

Kommissionen ska senast den 1 april 2010 anta en första strategisk rapport med en resultatanalys av hur medlemsstaterna har använt medlen för att nå prioriteringarna under de första 18 månaderna av programmets genomförande.

Det som i själva verket krävs är en grundlig utvärdering av i vilken utsträckning dessa åtaganden avspeglas i de verkliga utgifterna på projektnivå. På grund av det försenade inledandet av programmen, vilket i sin tur har lett till att det saknas uppgifter om kostnaderna, är det tyvärr inte möjligt att kontrollera överensstämmelsen i det här skedet.

Kommissionens strategiska rapport kommer därför att vara mycket viktig i detta avseende trots att den endast täcker en begränsad tidsperiod. Med utgångspunkt i rapporten kan en interinstitutionell debatt på hög nivå inledas för att bedöma nivån på och typen av bidrag från strukturfonderna till Lissabonmålen. Detta kommer att bana väg för en djupgående diskussion mellan EU, de nationella institutionerna, de regionala intressenterna och civilsamhället om formen och innehållet i strategin för tillväxt och arbetstillfällen efter 2010, den så kallade framtidsstrategin EU 2020.

Ännu viktigare är att det blir möjligt att bedöma vilken inverkan de Lissabonrelaterade investeringar som genomförs genom strukturfonderna faktiskt har haft i medlemsstaterna och regionerna på lång sikt. Framtidsdiskussionerna blir inte effektiva om man inte känner till resultaten av denna utvärdering.

Även om dessa uppgifter inte finns tillgängliga ännu eftersom programgenomförandet befinner sig i ett tidigt skede, är det viktigt att kommissionen inser behovet av att snabbt ta fram de instrument som krävs för en sådan analys, dvs. enhetliga indikatorer för aggregering och jämförelse mellan programmen och medlemsstaterna under hela programperioden för att bedöma effekterna och göra nödvändiga justeringar.

Sammanhållningspolitikens roll i framtidsstrategin EU 2020

När man bygger upp framtiden är det viktigt att analysera tidigare erfarenhet för att maximera resultaten, omsätta erfarenheterna i praktiken och undvika tidigare misstag. Därför är det nödvändigt att ingående överväga sambandet mellan sammanhållningspolitiken och Lissabonstrategin inom ramen för genomförandet av den nya EU 2020-strategin, som är tänkt att fungera som ett verktyg för att möta de kommande tio årens utmaningar.

Sammanhållningspolitiken är i själva verket bättre lämpad än annan politik för att uppbåda investeringar för tillväxt och arbetstillfällen. Det är också bevisat att när partnerskapsprincipen tillämpas korrekt och regionala och lokala intressenter görs till huvudpersoner i genomförandet av prioriteringarna ökar känslan av egenansvar gentemot de politiska målen, vilket i sin tur skapar resultat.

I sitt förslag om framtidsstrategin EU 2020 lyfter kommissionen fram sammanhållningspolitiken som en central faktor för att nå strategins mål.

Kommissionen verkar dock betrakta sammanhållningspolitiken mer som en källa till stabil finansiering i strategin än som det centrala verktyg som sammanhållningspolitiken utgör genom dess principer om partnerskap, ett integrerat synsätt och flernivåstyre samt förmågan att engagera regionala och lokala intressenter. Resultaten av strategin kommer att försämrans

om inte dessa viktiga principer, som kommer att bidra starkt till ett framgångsrikt genomförande av framtidsstrategin EU 2020, inte integreras på lämpligt sätt.

Nedan anges ett antal konkreta rekommendationer för att se till att denna koppling beaktas på lämpligt sätt:

- Det bör finnas ett starkt samband mellan de prioriteringar som fastställs i framtidsstrategin EU 2020 och den framtida sammanhållningspolitikens prioriteringar. Det krävs en starkare inriktning på de centrala prioriteringarna och stärkt komplementaritet, med tillräcklig flexibilitet för att ta hänsyn till regionala särdrag.
- Synergier mellan de nationella strategiska referensramarna och de nationella reformprogrammen bör utvecklas och deras potential bör även utnyttjas på ett bättre sätt genom administrativ samordning på EU-nivå och nationell, regional och lokal nivå i syfte att öka styrningen.
- Målen för framtidsstrategin EU 2020 måste fastställas på gemenskapsnivå, men i framtiden bör de subnationella myndigheterna engageras i större utsträckning i genomförandet av målen och anpassningen till den nationella politiken. En av de allmänt erkända begränsningarna med Lissabonstrategin så här långt är det svaga flernivåstyret och det bristande deltagandet av lokala och regionala myndigheter i genomförandet av strategins mål, trots att två tredjedelar av investeringarna i den offentliga sektorn kommer från regional och lokal nivå och trots att dessa myndigheter ofta besitter en betydande politisk kompetens. Den regionala dimensionen måste även beaktas i framtidsstrategin när det gäller tillämpningen av de nya bestämmelserna i Lissabonfördraget, där den subnationella dimensionen av subsidiaritetsprincipen erkänns. Genom en nedifrån och upp-strategi skapas en verklig känsla av egenansvar för strategin och dess hållbarhet på lång sikt. Flernivåstyret får inte bara betraktas i ett vertikalt perspektiv utan måste även ses i ett horisontellt perspektiv, och det är viktigt att förbindelserna mellan ekonomiska och sociala aktörer på samma nivå utvecklas.
- Partnerskapsprincipen bör genomföras fullt ut inom ramen för framtidsstrategin. Genom att ändra inriktningen kan man förbättra kommunikationen till det civila samhället om strategins mål och resultat. Detta saknas för närvarande, vilket har visat sig vara en av de stora bristerna med Lissabonstrategin.
- Även om territoriell sammanhållning har fastställts som ett gemenskapsmål i Lissabonfördraget har den territoriella dimensionen en alltför underordnad roll i kommissionens förslag, vilket kan skapa risker för sektorisering av politiken. Endast ett integrerat synsätt, vilket kräver att den regionala dimensionen inbegrips i strategin, kommer att ge effektiva resultat. Synergierna mellan EU-instrument för innovationsfrämjande (strukturfonderna, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation och sjunde ramprogrammet) bör särskilt förbättras, och instrumentens fleråriga programmering bör anpassas till detta i framtiden.
- De finansieringstekniska instrumentens potential, särskilt programmen Jeremie och Jessica, bör utnyttjas fullt ut för att öka stödet till näringslivet, särskilt små och medelstora företag. Reglerna för tillgång till och förvaltning av de medel som tillhandahålls genom

dessa instrument bör förenklas så att de blir lättare att använda för berörda bidragsmottagare.

- Lämplig finansiering av sammanhållningspolitiken måste garanteras, så att den kan stödja genomförandet av den nya framtidsstrategin på ett effektivt sätt, och sammanhållningspolitiken måste omfatta hela EU:s territorium.
- Den framtida rättsliga ramen för sammanhållningspolitiken måste förenklas för att minska den nuvarande felfrekvensen och underlätta deltagandet i projekten, särskilt för privata partner.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	27.4.2010
Slutomröstning: resultat	+ : 40 - : 1 0 : 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Jean-Paul Basset, Victor Boștinăru, Zuzana Brzobohatá, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Ricardo Cortés Lastra, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Michail Tremopoulos, Viktor Uspaskich, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Vasilica Viorica Dăncilă, Ivars Godmanis, Catherine Grèze, Veronica Lope Fontagné, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid